

ОДБОР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Гђа.Ивана Стојиљковић

Председница

Коментари на Предлога закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности

Поштована г. Стојиљковић,

Поштовани чланови Одбора за животну средину,

Поштовани сви чланови Народне скупштине,

У име „Алијансе за заједничко добро“, која чини савез мноштва разноврсних НВО, стручњака, задруга, синдиката и грађана, скрећемо пажњу да постоје озбиљне примедбе струке и еколошких организација на **Предлог ЗАКОНА О РАДИЈАЦИОНОЈ И НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ И БЕЗБЕДНОСТИ** и дате примедбе и питања сматрамо значајним за његово унапређење.

Верујемо у добру намеру предлагача народне посланице, г. Маје Гојковић и подсећамо на њено писмо на уводном обраћању на Јавном слушању од 19. новембра „да се овим Предлогом Закона требају уредити досадашње празнине“ по овим питањима.

Пре него што чланови Одбора за животну средину дају свој став и прође се даља процедура ради унапређења срећемо пажњу на следеће:

1. У процесу припрема предлога овог Закона није било потребене транспарентности и ширег ућешћа заинтересоване јавности на које нас обавезују како вредности ЕУ којој тежи овај Парламент тако и његови стандарди. **Наиме овај Предлог закона није имао Јавну расправу,** како би се велике празнине, недоречености и непрецизности које су постојале а сад продубиле и повећале

попуниле. Јавна расправа се не може прескочити и заменити Јавним слушањем сазваном по хитном поступку. **То је први ваљан разлог зашто треба повући овај Предлог закона .**

2. Поред великог напора и потрошених средстава да се изради овај Предлог закона са образложењем и обухвате све празнине које су постојале и осетиле се у пракси (уз текст Предлога закона ишла су образложења и табеле са приказом усаглашавања са Директивама ЕУ на укупно 615. страна) стручњаци указују на важну ставку а то да овај Предлог Закона није у складу са стандардима Међународне Агенције за Атомску Енергију (МААЕ), јер ново предложени Директорат који треба да игра и има примарну улогу регулатора, има и друге функције које сада доминирају и његов рад није транспарентан у Предлогу закона који је пред вама. **Мишљење стручњака је да је тежиште у Предлогу закона дато на наплату нуклеарних лиценци и дозвола, а не на нуклеарну сигурност и безбедност.** Детаљи о условима нису наведени у Закону, већ је препуштено Директорату да их касније сам дорађује. Ми смо избројали **преко стотину таквих дорада** које Закон прописује, да ће се оставити слобода Директорату да се то без рока, накнадно допише, што је све, само не транспарентност у раду и квалитетан предлог Закона. **Зато Предлог закона треба повући и предложити нови са усвојеним предлозима и допунама и обавезним подзаконским актима како би се обезбедила примена јер у Предлогу закона се јасно не прецизира и то се не види како ће се Директиве ЕУ и Стандарди које МААЕ прописује, спроводити и обезбедити нуклеарна сигурност и безбедност наше земље и региона.**
3. Овај предлог Закона не показује да се поштује Мораторијум на изградњу нуклеарних постројења и увоз нуклеарног отпада који је још на снази у Србији . То се може јасно уочити почев од члана 116. и надаље о **Изградњи нуклеарних постројења, Избору локације** из кога се потврђује да предлог Закона нису нуклеарна сигурност и безбедност већ нешто друго као и заобилажење Мораторијума који је још у Србији на снази. **Предлажемо да се овај Предлог закона повуче и да се кроз нови Предлог закона то исправи у коме би се видела намера поштовања Мораторијума на изградњу нуклеарних постројења.**
4. Када говоримо о **Доступности информација од јавног значаја** и обезбеђивању истините и правовремене информисаности јавности и

консултовање локалног становништва и других заинтересованих страна
члан 206. који се односи на **избор локације нуклеарног постројења**
Забринути смо да нам се може десити као до сада у пуно случајева да
јавност се није питала код давање дозвола за локације инвеститорима
што је саставни део процене утицаја на животну средину и да инвеститор
у сарадњи са надлежним органима не спроведе детаљну процедуру као
што имамо случајеве са МХЕ и бројне друге инвестиције широм Србије
које сада веома негативно утичу на животну средину. **Предлажемо да се
и због овог овај Предлог закона повуче и да се кроз нови Предлог
закона све прецизира и јасно види како држава спроводи нуклеарну
безбедност и поштује Мораторијума на изградњу нових нуклеарних
постројења.**

5. Веома важно питање је да ли се трансформацијом Агенције у
Директоријат бришу и трагови неодговорности, неизвршених послова и
нереализованих пројеката за које смо добили ЕУ донације које су за циљ
имале да управо подигну ниво нуклеарне сигурности и безбедности.
Потребно је да Народна скупштина са својим мандатом испита шта се
десило са вишемилионским донацијама Европске Комисије која је ишла
преко ИПА пројеката и била намењена обезбеђивању **Нуклеарне
Сигурности Старих Складишта Радиоактивног Отпада (хангара Х1 и Х2)
и њихове околине. Оправдање за тај вишедеценијски проблем, да
због локацијских дозвола не може да се још реши, увећава
забринутост и оправданост да се овај предлог Закона повуче док се не
попуне све празнине које се односе на старе и нове надлежности као и
на хоризонталну повезаност и усклађивање Директората са осталим
телима владе и њеним институцијама.**
6. Није примећено да ли и како овај Закон третира и регулише и питања
развијања и коришћења нуклеарних технологија у аграру како је недавно
изјавио министар Поповић за иновације и технолошки развој да ће
Србија били лидер у томе. **Ако не регулише онда имамо још један
велики проблем у животној средини за који смо неспремни и
доводимо грађане у потенцијалну велику нуклеарну несигурност и овај
предлог Закона треба повући .**

**Из свега наведеног овај Предлог закона ваља повући јер није дао
прецизно објашњење како ће се питања нуклеарне сигурности и
безбедности применити у пракси и како ће се спровести Директиве ЕУ које**

се односе на ова питања, како се поштује Мораторијум о изградњи нуклеарних постројења. Док се то све не дефинише и испита било би неодговорно да овај Предлог улази у Скупштинску процедуру на усвајање јер онда се одступа од позитивне ЕУ праксе процеса усвајања Закона који се код њих студиозно спроводи и усклађује са стандардима Међународне Агенције за Атомску Енергију (МААЕ).

Верујући у добре намере предлагача и одговорност свих народних посланика Народне Скупштине Србије да се ово питање нуклеарне сигурности и безбедности регулише по свим стандардима и процедурама а у интересу грађана Србије и да ће овај Предлог закона у овом облику који је пред вама а био представљен на Јавном слушању 19. новембра, бити повучен, док се не обезбеди Јавна расправа и унесу све недостајуће празнине и израде пратећа подзаконска акта .

Срдачан поздрав,

23.новембар 2018. године

У име „Алијансе за заједничко добро“

Александра Кнез -Милојковић